

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a cso de 2 ori: Mercurea si Duminec'a, F6i'a, candu concedu ajut6riale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu s6u 2 1/3 galbini mon. sun6t6ria.

Anulu XXXIII.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 24.

Brasiovu 6 Aprile 25 Martiu

1870.

MONARCHIA AUSTRO-UNGARICA.

Transilvania.

Telegramme

„GAZETEI TRANSILVANIEI“.

Sibiu 6 Aprile 9 6re 20 min., sosita 9 6re 35 min.

„Comitetulu asociatiunei trans. desbat6 eri cu bunu succesu cestiunea infintia-rei academiei romane. Ajutei Ddiu!“

Viena 5 Aprile 11 6re, 10 min. inainte, sosita la 2 6re 55 min. dupa prandiu.

„Imperatulu sosi eri dintr'odata in Viena. Se tien6 consiliu ministeriale. S'a primitu demisiunea intregului ministeriu. Conte Potocki s'a insarcinatu cu formarea ministeriului. Desfacerea s6u disolve-rea dieteloru provinciale si a senatului imperiale sta in ajunu. Se dice, ca Andrassy a sprijinitu ministeriulu Hasner din resputeri, Beust inse nu.“ —

Bucuresci 5 Aprile 11 6re, sosita la 8 6re dupa prandiu.

„Deputatulu Gradisteanu interpel6za pe ministeriu pentru articulele batjocurit6rie; ordinarea si amanarea arestareii lui Candiano Popescu redactoru „Democratiei“ in Ploiesci; cere pedepsirea celoru inovati. Ministeriulu apromite aplicarea stricta a legiloru, sustienerea ordinei.“ —

Brasiovu 4 Aprile 1870.

Crisea, s6u cum o numescu cele mai multe foi vienesse, catastrofa parlamentaria in Cislaitani'a a datu o lovitura de m6rte egemoniei germane. Polonii, slovenii si ablegatii tieriloru sudice cu bravulu deputatu romanu din Bucovin'a, br. Petrino, in frunte au parasitu senatulu imperiale, dechiarandu solemnulu, ca nu mai potu face parte dintru una camera, care nu voiesce se considere dreptulu tieriloru si alu natiuniloru. Prin esirea acestoru tramisi ai pop6reloru senatulu imperiale a devenitu unu parlamentu trunchiatu, in care numai natiunea germana este reprezentata si nici macaru ac6st'a intr6ga, ca-ce tirolesii germani de multu s'au reintorsu in tier'a loru.

Din momentulu, candu prin cutediatalu pactu si-au arogatu d6ne natiuni siesi dreptulu de a domni dupa placu preste maioritatea pop6reloru Austriei, lupt'a celoru asupriti contra asupritoriloru a fostu una necesitate naturale. Spre on6rea natiuniloru negermane din Cislaitani'a fia disu, ca ele s'au luptatu barbatesce pana in momentulu de facia; ele au sciutu se aduca t6te sacrificiale recerute de ac6st'a lupta. Opositiunea nationale cislaitana s'a organizatu intr'unu modu, incatu a storsu respectulu Europei intregu prin purtarea sa resoluta. Cechiloru li se cuvine loculu antaiu, acestor'a le urmara acum polonii, slovenii si ceilalti. — Ce p6te una natiune de trei mili6ne, candu in deplina solidaritate se lupta pentru dreptulu seu, vedemu din rezultatele cele surprindiet6rie, ce ni le arata opuse-tiunea boema. —

P6te ca nemtii egemonisti se voru mai incerc6 a continu6 cu insusi periclitarea intereseloru germane una lupta s6ca contra potentei falange natio-

nali, inse cine se mai p6te indof despre definitiv'a invingere a cauzei nationalitatiloru?

D6ca inse, ce este mai probabilu, cor6n'a va preved6 pericolulu celu mare, cu care una aseme-nea lupta esacerbata ar' amenint6 insusi buna sta-rea s6u si ecsistentia imperiului, atunci ea nu va intardi6 a se decide in momentulu supremu in fa-v6rea dreptulu si a libertatii pop6reloru.

Amu disu de alta data, ca succesulu luptei nationale in Cislaitani'a nu p6te reman6 fara de resunetu si in Ungari'a, unde cu deosebire natiunea romana geme sub total'a ignorare a suprematiei maghiare; repetimu ac6st'a asertiune acum mai multu c6 ori si candu. Inse ce ar' folos6 orice resunetu, candu elu s'ar refrange numai de codri?

Natiunea romana transilvana in prim'a linia trebuie se veghieze asupra sortii si viitorulu seu. Vii si nedisputavere ecesemple ne demustra, ca nu-mai prin poterile si activitatea sa propria se p6te reinaltia unu poporu la demnitatea sa. Nu este cu potintia, c6 unu poporu atatu de numerosu, c6 celu romanu fiindu solidariu si continuandu-si lupt'a pe calea apucata legale si energica constitutionale, se nu-si p6ta elupt6 mai curundu s6u mai tardiu drepturile sale neinstrainavere. — Nici odata inse nu a pretinsu timpulu cu o voce mai stentorica solidari-tatea si urgentia activitatii poporulu romanu. Pana candu toti se lupta in giurulu nostru, noi nu ne potemu las6 cei din urma, d6ca mai avemu anima pentru interesele patriei si ale natiunei n6stre. Acel'a, care nu -si va vindic6 dreptulu la timpu, mai tardiu nu mai are cuventu alu pretinde. — Inca n'amu primitu rezultate de lupte constitutionali de prin comisiunile de comitate si districte in obiectulu pretensiunei drepturiloru avute si le asteptamu cu sete, se se faca corpu o-data program'a luptei france si legali!

Tocma primimu si telegrama cea importanta de susu.

Potocki cu Taaffe si Berger, in programulu minoritatii ministeriului, dechiarara in 26 Dec. ca-tra Maiestate:

„Cumca midiolocirea unei **cointlelegeri cu t6ta opositiunea nationale** si a-tragerea acesteia la activitatea comuna constitutionale e a se priv6 si tract6 de cea mai urgenta cauza a regimulu.“

Potocki afla necesaria reform'a de alegere pen-tru senatulu imperiale, d6ca deodata se voru modifi-ca si legile fundamentali despre reprezentanti'a imperiului, asia, dupa cum p6te ea se atraga opositiunea a lu6 parte la comun'a impartasire, in senatu, tie-nendu calea legale si constitutionale la opulu in-voirei. La reform'a alegerei dietele se i6 influin-tia, 6r' modificarea constitutionei imperiului remane in competintia senatului, fara a mai si intreba die-tele. Ac6sta actiune incepe acum, fara a baga man'a in cuibulu federalismulu si fara a pre in-grasia asteptarile de autonomia. — Asia invoirea cu nationalii e prim'a problema a min. Potocki, asia voiesce cor6n'a. Se vina imperati'a acestei inalte vointie si la noi, c6 se nu mai orbecamu! —

Sangeorgiu de Campia in Martiu.

(Capetu.)

„Amu facutu in contra dloru sale multe aratari inse fara efectu, pentru ca n'au fostu drepte, ame-

nintiandume cu tragere la respundere“. Ecce homo, qui male utitur lingua sua.“

Eu marturisescu, ca amu facutu, inse nu in contra oficiulu cercuale, fara in contra si pentru ecesesele si abusulu cu puterea oficiala a dv6stre, p6te amu trecutu preste 20, vreo 4 ale mele, cele-lalte ale altoru apasati, inse din acele numai 2 s'au finitu si si acelea spre rusinea dv6stra, 1 a trecutu prin stadiulu investigatiunei, 6ra celelalte stagn6za c6 ap'a v6r'a, candu e seceta in lacurile Cam-piei n6stre. Dara resolutiunea comitulu supremu sub Nr. 1191 ex 1868 s'au nimicitu totu prin res-olutiunea aceluia comite supremu cu datu 17 Ian. 1869 Nr. 47 praes. ex 1869. Spre deplina do-cumentare a asertiunei mele, alaturu aici 3 docu-mente in origine (e adeveru: 2 din 1869 si 1, 1869, pe cari inse nu le potemu publica, fiindu de prisosu. — R.).

Dice mai incolo si aceea, ca d. preot Simeone Gorea m'a demintitu, provocu la protocolulu, ce la luat'cu numitulu preotu vice-comitele d. Ajtai P6ter, in fruntea martoriloru, provocu si la epi-stol'a lui T. accludata la actu, in care pe bietulu preotu ilu face tr6ca. . . — Ac6sta plangere inca numai prin stadiulu investigatiunei a trecutu. Asia cum m'a potutu deminti? Tocma contrariulu ilu dovedesce atestatulu sub A*).

Mi se pare, ca nu me precepi; nu -ti pis-mnescu s6rtea, fer6sca-me Dumnedieu, decatu din anima -ti compatimescu, ca ti ai uitatu de tene. Eu nu dicu alta numai atata, ca cele ce le ai disu, respective ce ai lasatu a se publica nici dta nu le credi t6te, nici altii, cari cunoscu impregiarile, nu le credu, ca-ci le sciu precum suntu.

Celelalte espresiuni nesocotite atingat6rie de caracteru le ertu, ca-ci idea despre caracterulu dv6-stra nu se unesce cu a mea. — Apoi dela teneri multe cauta se le si mai erti.

Atata la Nr. 15 primitu.

Lajos S.

Pest'a 30/10 Martiu 1870.

Aici alaturatu -ti ./- tramitu programulu sta-toritu de comitetulu de cinci in caus'a teatrulu nationalu. Acestu programu s'a primitu cu o mica modificare (adaugundu in pt. II cuvintele „Bud'a-Pest'a“) — de catra conferintia inteligintiei romane tienuta in 28/16 l. c. Comisiunea esmisa se vede, ca a luat' lucru la o companire mai seri6sa, si venindu la convingere, ca e mai greu a infintia unu teatru, decatu a scrie unu articlu pentru in-fintierea lui, — nu s'a lasatu a se amagi prin emfaticile espresiuni din scris6ri'a invitat6ria la conferintia cea d'antaia, precum suntu: „ac6st'a ne-cesitate (a infintia adica unu teatru nationalu) este un'a din cele mai ardiente facare minutu perdutu inv6lve daune imense“) etc.“, ci lasandu pre autorulu ideei infintiarei unui teatru nationalu a luat' lucrulu mai practic6 si a statoritu progra-mulu nu pentru infintierea unui teatru, ci pen-tru infintierea unui fondu pentru teatru! ce f6rte intieptiesce a facutu, pentru ca nu p6te fi vorba de a infintia unu teatru pana nu ai unu fondu, din care se poti purt6 spesele infintiarei unui teatru!

Ei! va dice cineva — p6te chiaru si autorulu ideei infintiarei unui teatru, — ca acea de sene se intielege si totu un'a este: a infintia fondu pentru teatru, ori a infintia teatru! Se -mi ierte inse domnialoru se potu fi eu de alta parere! pen-tru ca infintierea unui fondu se p6te pune in lu-

*) Documentulu A e 6r' in limb'a maghiara: L6t-lelet cu v6lem6ny si dovedesce maltratarea, incatu numai cu batiu mai p6te abia ambla, e cu datu Mociu 6 Dec. 1869, subscrisu M. Vinkler Frigyes m/p., megyei orvos. — R.

*) 6ta pere si numele de romanu, d6ca catu decurundu nu vomu infintia unu teatru!

crare si fara de a fi siguri, ca acel'a va ajunge spre realizarea ideei teatrului, — si apoi deca se voru aduna atati bani, catu se poti infintia si sustiene unu teatru, lu vei si infintia (seu celu pucinu lu vei pute infintia), — era de nu se voru aduna bani de ajunsu, atunci nici ca vei mai incerca a realiza ide'a infintiarei teatrului, ca se nu fii silitu a incepe si a nu pute fini. Asia precepu eu lucru, asia credu, ca lu a consideratu si comisiunea de 5, pre care eu numai la atat'a -mi ieau voie a o face atenta, ca ar' fi cu scopu, ca in statutele respective se se primisca unu § in intielesulu acel'a: „ca de cumva fondulu, ce se va infintia, nu ar' fi de adiusu pentru a pute infintia unu teatru, (corespondiatoriu): atunci banii adunati se se intreuintieze spre altu scopu mai folositoriu natiunei romane! deca nu cumva societatea constituanda va prefera se lasa a cresce acelu fondu pana atunci — barem de voru trece si 100 de ani — si mai multu — pana ce acelu fondu va fi de adiusu spre a infintia si sustiene teatrului!

Una astfelu de dispusetiune pentru acea o afu eu de lipsa, pentru ca dupa pucinic'a mea picepere si cunoscinti'a ce o amu despre starea nostra materiale, eu nu credu, ca generatiunea de facia va ajunge, nu credu, ca si in 50 de ani — se se adune atatia bani, catu se fia de ajunsu pentru infintiarea unui teatru; a ingrigi de infintiarea unui teatru pentru una generatiune mai de parte dora totusi e pre multu dela un'a natiune, care are legiune de lipse mai intetiitorie pentru generatiunea presenta! prin urmare nu va strica, ca societatea se-si lese mana libera a pute dispune despre fondulu teatr. si pentru altu scopu comunu folositoriu!

Se mai luamu inca si acea in drepta considerare, ca seu va fi generatiunea venitoria in stare de asi sustiene teatru nationalu, seu nu va fi, — deca va fi in stare a'lu sustiene, atunci negresitu va fi in stare a si lu si infintia; deca nu va fi, atunci in desiertu amu subtrasu noi crucerii nostri dela alte institutiuni mai fositorie, — cu daun'a natiunei amu impucinat u ajutoriulu nostru la educarea poporului si altele; in vanu amu alergatu se redicamu unu edificiu, care ne avendu temeiu solidu in scurtu va cade era ruina!

Eu asia credu, ca autorulu ideei infintiarei unui teatru nationalu*) nu si-a datu de felu ostenele de a face unu calculu, cam cati bani ar' trebui pentru a pute infintia unu teatru; ca altfelu nu ar' fi potutu face vorba de necesitate ardente, de minutu perdutu etc. Pre langa tote aceste, se vede asi fi venitu si elu in ori; pentru ca acuma si elu numai in 30—40 de ani vrea se redice teatrulu! — Cine sci nu me invoieamu eu si la mai pucinu, — pentru ca vedi, eu nu amu condamnatu ide'a teatrului nationale, ci amu disu: se lasamu realizarea ei pre timpuri mai bune! Ce dice autorulu acuma?

Zelulu si armoni'a, cu care s'a apucatu inteliginti'a din Pest'a — cu pucina exceptiune, de care me tienu si eu — intr'adeveru ar' fi fostu demne de una intreprindere si mai fositoria pentru natiunea nostra! Dara in desiertu! Pare, ca diace unu blastemu pre capulu nostru, pentru ca si in alegerea intreprinderilor nostre se orbecamu; ca atunci, candu abia amu pusu una intreprindere iu lucrare, numai decatu se ne apucamu de alt'a; ca se ne apucamu de multe si se nu finimu nemica, cum se cade; ca se se adu omeni intre noi, cari arogandu-si chiamarea de a fi regeneratori si conducatori ai destinilor natiunei nostre, se urdiasca planuri de acele, cari numai in fantasi'a acelora se potu realiza, cari tienu, ca a voli (orce) e un'a cu a impleni etc. Si totu asia va merge pana ce in intreprinderile nostre nu vomu introduce una sistema; pana ce motivulu intreprinderilor nostre nu va fi de a ajuta si a inainta intr'adeveru binele si fericirea natiunei, ci a ne face nume si renume! A ne castigá glori'a de a fi anteluptatori, regeneratori si nu sciui mai ce tori ai natiunei! La parte cu pruritu de a trece singuru de patriotu si nationalistu bunu si mare! si — vomu merge pre cale mai buna. Mai multa cunoscinti'a si mai bunu temeiu in intreprinderile nostre! si vomu folosi mai multu. Pre

*) Dicu: „autorulu infintiarei unui teatru nationalu“, pentru ca ide'a teatrului nationalu e mai vechia, decatu insusi autorulu ideei infintiarei teatr. nat. — ceea se destépta si s'a destéptatu de mii de ori in romanii adeverati, doritori de inaintarea fericirii nat., ba s'a pusu si in lucrare inca pe la anulu 1835 in seminariulu din Blasiu, era ide'a infintiarei unui teatru nat., abia e nascuta de nou si udata si adapata pana eri alalta eri numai de autorulu ei. —

catu zelu, pre atat'a intieptiune, si nu vomu alerga dupa fantome, ci vomu fi mai reali! Altfeliu vomu lucra totu ca copii, cari se apuca de unu jocu si lu parasescu indata, ca se se apuce de altulu, ca numai decatu parasindu si pre acest'a se se apuce de alu treilea si asia mai incolo.

Redicamu monumente, facemu academii, infintiamu teatru, fundamu bibliotecu si nu sciui mai ce, tote de odata si nici un'a baremu pre ronu finita!

Cu tote, ca in corespundinti'a mea din 2 l. c. (vedi Nr. 17 alu Gazetei) amu fostu aratatu causele, ce ne impedece a realiza una astfelu de idea, cum e a teatrului nationalu, amintindu mai alesu de starea nostra materiale nefavoritória, de referintiele nostre locali, — fiindu imprastiatu prin tote orasiale pintre straini, — mai pucinu favoritorie, — la cari s'ar fi potutu adauge si starea nostra intelectuale, — precum si de acea impregiurare forte momentosa, ca avemu alte lipse cu multu mai intetiitorie de implenitu; — totusi de ore ce eu in acea corespundintia numai in generalu amu vorbitu, si de ore ce, dupa cum amu esperiatu, multi nu voru se pricepa, amu cugetatu a face unu servitiu causei, deca me voiu lasa si in detaliu, — si pentru ca se se convinga cetitorii Gazetei, ca ide'a infintiarei unui teatru nationalu pentru romanii de dincóce de Carpati astadi si in celu mai de aproape venitoriu e nerealisabile, prin urmare si infintiarea unui fondu pentru teatru celu pucinu neoportuna, voiu a impartasi date autentice in cifre, ca se vedemu ce si catu trebuiece pentru a infintia, a instrua si a sustiene unu teatru! Ba, lasu specele infintiarei si a instruarii afara de socotela, pentru ca aceste potu fi diverse, dupa cum voimu se fia teatru, mai grandiosu si pomposu, ori mai simplu si modestu! O se ieau pre celu mai de aproape teatru.

La teatru maghiaru din Pest'a, care nu se numerá intre cele de frunte seu de lucsu si pompa, se suie platile personalulu dramei etc. la 70.000 fl. platile personalulu operei la . . . 77.500 fl. „ a corului cantaretiloru la . . . 28.500 fl. „ a orchestrului la . . . 43.000 fl. a administratiunei etc. se suie la . . . 154.000 fl.

asia dara cu totulu la . . . 373.000 fl. pe anu! di trei sute sieptedeci si trei de mii fl. v. a.

Amu lasatu afara balletulu si scol'a de teatru, cari la olalta facu 36.000 fl., pentru ca noi ne vomu multumi cu drama si opera, de scola va grigi Dumnedieu!

Se luamu acuma, ca noa nu ne trebuiece personalu asia mare, nu administratiune asia scumpa, se dicemu, ca la noi totu aceasi persóna va fi purtatória de mai multe role, va jua si in drama si va canta si in opera etc., se stergemu diumetate din specele teatrului pestanu — mai multu nu credu, ca se póte, deca nu cumva voimu se facemu teatru de marioneta! — remanu 186.500 fl. v. a. spese anuale!

Se luamu acuma, ca avendu si drama si opera se voru dá representatiuni de 5 ori pe sepfemana, prin urmare 260 intr'unu anu. Se mai luamu, ca in fiacare sera voru intrá celu multu 300 fl. v. a. — mai multu nu credu se intre intr'o sera ori unde se se asiedi teatrulu dincóce de Carpati — ar' aduce teatrulu pre anu cu totulu 78.000 fl. v. a.*) — ar' mai remane de acoperitu 108.500 fl. spre a caroru acoperire ar' trebui unu capitalu de preste 2 milione de florini. Poftimu! de unde se aduni acestu capitalu?

Va dice póte autorulu ideei infintiarei teatrului nationalu, ca se póte, de si nu in unu anu doi, dara de siguru in 30—40 ani! Voiu se cercu ai arata, ca nici in 30—40 de ani nu se póte. Eu nu credu, ca romanii de dincóce de Carpati se voru anima mai tare pentru ide'a teatrului nationalu, de cum s'au fostu animatu pentru „Asociatiunea transilv.“. Cu tota insuflirea totusi capitalulu adunatu in anulu d'antiau alu Asociatiunei a facutu numai — 8000 fl. Se mai adaugemu 8 mii, cari ar' fi intratu din Ungari'a, cu totulu 16 mii fl. Asia credu, ca aici pentru teatru nu se va pute aduna mai multu. Se punemu acuma acestu capitalu in cass'a de pastrare, in 40 de ani va face cu totulu 112.360 fl. v. a. Se mai luamu, ca in totu anulu va mai incurge dela membrii societatei infintiande si prin arangiere de baluri si alte petreceri celu pucinu cate 1000 fl. — Va face cu totulu preste 40 de ani

*) Firesce din pungile romanilor! Dóme ce scoli ai pute sustiene cu atati bani! pecatu de Ddiu ar' fi se se de pre comedii! ce convicte si semiuarie! —

unu capitalu de = 152.360 fl. v. a. Ce va fi acest'a spre a pute edifica si instrua teatrulu? spre a cresce actori si actrice, cantareti si cantaretie?? etc. etc. — Venitu de 8000 fl. pe anu!

Va dice cineva, ca societatile infintiande voru calatori dintr'unu orasiu intr'altu si voru face Geschäft bunu! Ei! dloru! Dara nu sciti, ca astfelu de societati pribegitorie nici la poporatiuni mai inaintate in cultura nu potu castigá atat'a, catu se traiasca si se póte specele calatoriei? astfelu de societati se demoraliseza si ajungu la sapa de lemn! Se nu uitamu, ca la noi romanii nici una data nu se voru recruta auscultatori si privitori din alte nationalitati, prin urmare ori si unde totu numai romanulu va trebui se de cruceriu!

Va dice póte autorulu de atatea ori pomenitu, ca si mai multu de 300 fl. va intrá pre sera la teatrulu romanu. Cum asia? Au nu sci dta, cata truda si ostenele au pusu brasiovenii, sibienii, lugosienii etc. pana ce au scosu la cale de a pute garantá cate 200—300 fl. pre o sera pentru societatile venite de dincolo, — nu pre anulu intregu, ci pre cateva seri! In desiertu dloru.

Se recunoscemu, ca suntemu seraci, — nu din vin'a nostra numai, ci din nefavorulu timpurilor trecute; — se consideramu, ca ne lipsesce acea clasa de omeni, care e chiamata a sustiene una institutiune cum este unu teatru! Se ne adoperamu si se conlucramu, ca se puna pedeca desnacionalisarei chiaru a acelei clase de omeni, — a cetatieniloru din orasie cu limbi mestecate — cari adi mane ar' pute adauge la numerulu celoru ce suntu chiamati a sustiene unu teatru! Se contribuimnu mai antai la crescerea si la aducerea acestei clase de connationalisti, apoi se ne ingrigimu se le facemu teatru! deca nu -si voru pute face ei.

Ore cugetatu a autorulu de atatea ori pomenitu si la acea mica impregiurare, ca astadi si dora si in celu mai de aproape venitoriu, nici ca se va afla (dincóce de Carpati) vr'o femeia seu feta de romanu, care avendu cevasi educatiune — adica potendu ave prospectu de a se pute califica de actrice — se aiba voia de a se face actrice! Unde suntu scolele nostre de fetitie? in cari se póta invetiá si fete serace, cari apoi parte din plecare, parte miscate de lipsa se fia plecate a imbraciasiá carier'a unei actrice?

Altfeliu este firesce cu fetiorii. De acceti'a se voru fi aflandu destui, cari voru ave placere, si cualificarea inca -si o voru castigá cu timpu de a pute fi teatralisti bunu!

In fine ore cunósce autorulu ideei infintiarei unui teatru nationalu romanu starile locali ale poporatiunei romane? Scie domniului, ca nici unu poporu seu natiune in Austri'a nu se afla in privinti'a acest'a in pusetiune mai nefavorabile pentru sustinerea unui teatru, decatu chiaru natiunea romana. Cá locuitori cea mai mare parte la sate, imprastiatu la orasie pintre maghiari, germani si secui, nicaire nu se afla intr'unu numern asia de mare, catu se póta fi in stare a sustiene unu teatru! Chiaru si serbii suntu in privinti'a acest'a in pusetiune cu multu mai favorabile, pentru ca suntu mai bine adunati, de si suntu mai pucini preste totu.

Ce felu de argumente se mai aducu inainte pentru demonstrarea asertului meu? Credu, ca pentru barbati nepreocupati si cu judecata sanetosa, pentru cei, cari nu pretindu a trece singuri numai de intiepti, patrioti si nationalisti, conducatori si anteluptatori voru fi de ajunsu cele desfasiurate aici si in corespundinti'a mea din 2 l. c. — pentru astfelu de omeni amu si scrisu si me voiu bucura, deca prin aceste desluciri voiu fi conferitu la chiarificarea situatiunei nostre! Era pentru cei, cari pre unu barbatu caruntu — venerabile baremu prin betranetiele sale — candu a cutodiatu asi redica glasulu in conferinti'a din 28 Febr. si a se indoi despre realizabilitatea ideei de atatea ori amintite, observandu, ca inainte de tote trebuiece bani, l'au luminatu, ba l'au combatutu l'au amutitu cu cele mai sanetose si mai ponderose argumente — cu unu risetu frenetico-ironicu (deca se póte dice asia) si astfelu au inauguratu unanimitatea in procederea ulterioare in caus'a teatrului nationalu! pentru aceia, cari au provediutu atatu de bine in p. II ad b) a programului satoritu, ca acest'a unanimitate se nu se conturbe nici in proiectat'a adunare gen. din Dev'a, — pentru acestia dicu nu amu scrisu nici ca voiu scrie, pentru ca nu voiu se aruncu mazeru in parete.

Inainte de a incheia, din partea mea pentru totudeun'a, discusiunea in materi'a acest'a, suntu datoriu demnitatii mele si adeverului cu urmatóriele reflexiuni la prelegerile tenerului (betranu) din

Nr. 22 alu „Federatiunei“ privitoriu la corespundința mea din 2 l. c.:

Déca tenerulu (betranulu) profesoru*) s'ar fi tîenutu strinsu de meseri'a sa de a trage prin noroiu si tarbacéla, — in fói'a sa, nu asiu face cuventu, pentru ca cuncta licent etc. si pentru ca precum la omulu beatu si nebunu ei esi din drumu, asia si cu una fói'a umoristica séu batjocurítoria, a carei meseria este numai a batjocurí — cu dreptu ori fara dreptu nu poti stá la vorba, pentru ca nu i se póte imputá ceea ce face din necesitate nevincibile! inse candu „Gur'a Satului“ -si parascesce terenulu seu si scrie intr'una fói'a seriósa, atunci tacerea nu póte avé locu fara a nu vení in propusu, ca ti-a luat arm'a din mana, — ca esti invinsu, ca esti intr'adeveru unu asia precum te descrie G. S. in „Federatiune“! Prin urmare se-mi fia iertatu si mie a face unu comentariu la prelegerile tenerului (betranu) din Nr. 22 alu „Federatiunei“. — Va urmá. P.

Programu preparativu pentru infintia-rea unui fondu pentru teatru nationalu romanu.

I. Se va formá o „Societate pentru crearea unui fondu spre a infintiá unu teatru nationalu romanu“.

Spre acestu scopu:

II. Se esmite unu comitetu de cinci membri, care:

a) va elaborá unu proiectu de statute pentru acea societate, si lu va publicá in diariile romane, pentru a poté fi desbatutu de catra publicu;

b) in trei luni dupa publicare va convocá o adunare generala in Dev'a, pentru a desbate proiectulu de statute si a se constitui societatea; la acésta adunare se voru convocá toti aceia, cari voru fi contribuitu séu oferitu la fondulu teatrului nationalu romanu, precum si aceia, cari voru dorí a contribuí séu oferí acolo.

Si pana atunci comitetulu constituinduse.

III. Chiamarea lui va fi:

a) a emite unu apelu catra publiculu romanu, in care va esplicá mai pe largu intentiunea acestei intreprinderi;

b) a aduná deadreptulu séu prin colectanti binevoitori contribuirile in bani séu ofertele pentru acestu scopu;

c) a elocá sumele adunate in locu siguru pentru fructificare;

d) a publicá in diarie sumele adunate, precum si numele binevoitorilor contribuitori; si preste totu

e) a regulá incassarea si administrarea baniloru si orferteloru.

IV. Dupa infintiarea si constituirea societatii, comitetulu va depune la manele acesteia unu reportu cu tóte actele si conturile relative la activitatea sa. —

Pest'a 21 Martiu 1870.

Comisiunea de cinci.

Pest'a. Dlu deput. I. Hodosiu a voitu a face una propunere cu ocaziunea desbaterii adunarii, din 28 Martiu, pentru infintiarea unui fondu pentru teatru, dar' s'a intardiata. A voitu adica a propune, cá adunarea se recomende acésta procedura si pentru infintiarea unei academii romane, luandu in consideratiune si apelulu tenerimeii romane din Sibiiu, Clusiu, ofertele si contribuirile degiá facute etc. —

Cuventarea d. dep. Em. Stanescu,

in sied. camerei din Pest'a din 12 Martiu in caus'a militianiloru (honvedu).

(Capetu.)

Cá omu, me plecu inaintea fapteloru glorióse ale unui honvedu; dar' nutrescu totu asemene simtiemente si facia cu aperatorii patriei si natiunei mele; asteptu pentru ei asemene respectu si din partea altor'a, pentruca, de si luptele de libertate din Americ'a au fostu gigantice, totusi luptele honvediloru din Ungari'a si ale eroiloru nostri din Transilvani'a, pre langa tóta „modicitatea“ loru, au fostu mai gigantice, din cauza, ca aveau de a îndurá lipse mari si numeróse.

V'au placutu a dice: Se aruncamu velu asupra trecutului! Eu inca dicu acésta; dar' dorescu totuodata, se invetiamu din ecsempelile trecutului. Trecutul ne a invetiatu, in fine, ca — fire-amu noi de oricare nationalitate — toti avemu una sórte

*) Cei ce tîenu altora prelegeri merita a se numi asia. —

in patri'a comuna; avemu se aperamu in comun'a acésta patria in contra inamiciloru, fia ei interni séu esterni, si in contra tuturoru pericleloru; ca-ci, de si nu vremu se marsurisimu apriatu, sentimiu inse in anim'a nóstra si mintea sanetósa prevede si scie, ca ecsiste unu inamicu strainu, unu eolosu, carele ne amenintia pre toti cu pericululu perirei. Si, déca vremu se luamu in drépta consideratiune constelatiuniile nóstre de statu, nu trebuie se recurgemu la arm'a insultatiuniloru, ci trebuie se sternimiu in noi, cu orice pretiu, sentimentulu simpatiei si se inlaturamu politic'a provocatória (aprobare).

Din cuvintele capiloru principali ai stangei amu intielesu, ca ei nu voiescu a face aici cestiune de partita. Este fórté chiaru, ca, dupa cele premise, nu potu se dau dreptu afirmatiuniloru lor; pentruca, déca proiectulu de concludu alu stangei propune numai ajutorarea honvediloru ungureni, a veduveloru si orfaniloru acelor'a; déca dloru au uitatu pe veduvele si orfanii eroiloru ce au aperatu ecsistinti'a nationale din tierile sosori ale Ungariei; déca ei voiescu se ajutóre numai pre eroii invalidi din 1848—9 ai unei parti a statului: atunci propunerea lor se póte considera cu dreptu cuventu de una cestiune de partita; pentruca satisface numai una partita si nu pre toti acei ce au facutu parte din luptele dela 1848—9 (aprobare in drépt'a). Din acésta cauza nu potu se sprijinescu propunerea stangei.

Intielegu inse, onor. drépta, ca, nevoindu se primiti propunerea stangei, trebuie se aveti órecari consideratiuni politice, si n'afiatu de bine a le descoperí inaintea camerei, cá vulgulu profanu se nu -si póta dá parerea asupra lor. Dar' eu credu ca, in una camera constitutionale sinceritatea se póte observá in tóte cestiuniile, ca-ci altcum nu potu se intielegu imunitatea. Sum convinsu, ca veti lucrá din tóte poterile pentru deoborirea proiectului de concludu, dar' sum convinsu de alta parte si despre aceea, ca nu respectarea nationalitatiloru este motivulu ce ve îndemna se procedeti estu-modu; motivulu adeveratu este, ca guvernulu din Vien'a nu i place pensionarea honvediloru din 1848—9; pentruca, precum a disu si condeputatulu meu, Miletics, creatorii trebeloru „comune“ nu vreu se sanczioneze revolutiunea prin sprijinirea honvediloru din 1848—9. Este lucru dorerosu, déca termometrulu politicu, cu privire la causele nóstre interne, inca este totu in Vien'a; dar' esperinti'a ne invétia, ca elu este intru adeveru in Vien'a. Eu sum deputatulu Ienopolei; acolo locuiescu romani si unguri; -mi pare reu, ca onor. drépta se incerca, prin motivatiuniile sale, se agite pe poporulu maghiaru contra nationalitatiloru si vice-versa. Mie mi-ar' placé, cá se vedu consolidanduse fratietatea nu numai in cerculu meu electoralu, ci in tóta tier'a si se nu se inversiune una parte contra celeilalte.

Bine a disu dlu Aristide Mátyus, ca lupt'a onor. drepte nu este lupta de argumente, ci lupta de preteste. Prudenti'a si sinceritatea, ori care din dóue, aduce cu sine, cá drépt'a se aiba unu argumentu órecare pentru motivarea reiectarei proiectulu de concludu: binevoiti a esti cu elu la lumina; dar' trebuie se respingu tóte insinuatiuniile facute cu privire la nationalitati. Nu voiu se primescu motivulu, ca drépt'a, numai din respectu catra romani, serbi etc. combate pensionarea honvediloru din 1848—9, nu lu potu primí din caus'a, ca ea, drépt'a, are inca omnipotinti'a de a votá aceea ce vre, si pentru acésta n'are trebuintia de argumente nici de respectarea nationalitatiloru. Ea ar' primí si proiectulu din cestiune, déca n'ar ecsiste unu interesu latentu, care o impedece.

Candu deputatii nationali au prezentatu proiectulu de lege pentru nationalitati, ati avutu ocaziunea de a satisface pretensiuniile nationalitatiloru precum ati avutu-o candu s'a facutu legea uniunei Ardélului; dar' ocaziunea vi s'a datu de multe ori si ati potutu multiamí celu pucinu unele din pretensiuniile nationalitatiloru, asia d. e. candu s'a cerutu o suma anumita pentru fundarea unui teatru romanu si alt'a pentru infintiarea scóleloru secundarie cu respectu la nationalitati. Onor. drépta inse a tacutu atunci, ca-ci interesulu ei n'a pretensu se vorbésca. Acum inse, candu are trebuintia de scutu, provóca cestiunea de nationalitate. Dreptu-ce, nepotendu primí proiectulu de concludu in form'a, ce o are, trebuie se dechiaru totuodata, ca nu voiu se votazu contra lui ei, cu privire la meritulu cestiunei, voiu remané neutralu (aprobare in stang'a).

„Feder.“

Dela diet'a Ungariei.

In siedinti'a camerei din 24 Martiu St. Theil intréba pe min. de comunicatiune in privinti'a negligerei drumuriloru celoru rele din Transilvani'a anumitu Brasiovu-Sighisíor'a si amanarea construirei poduriloru dela Szederjes si preste Oltu, cu tóte, ca lini'a aceea de drumu s'a pusu in bugetulu de statu. Se va construi curundu si se va da comunicatiunei acestu drumu si podurile respective? intréba. Interpelatiunea se va da min. Dupa acésta min. Lónyai propune unu proiectu de lege, cá se i se lungésca indemnitatea pana la finea lui Aprile si mai face si dóue propositiuni pentru unu creditu suplementariu de 27.900 pentru calatori'a in Orientu a Mai. Sale si 110.000 pentru unu ereditoriu dela primatele Iosifu Kopacsi. Dupa acésta se primira mai multe proiecte de legi.

In siedinti'a din 25 Martiu se luá la ordinea dilei proiectulu pentru indemnitate si se si primí si se defige caus'a lui Hollán a se luá in siedinti'a urmatória.

In siedinti'a din 26 se ieau inaintea propunerile lui Zsedényi si Tisza, cá se se aléga una comisiune pentru cercetarea invinuiriloru facute secretariulu de statu Hollán din min. de comunicatiune. Zsedényi pretinde numai cercetarea fapteloru lui Hollán, ér' Tisza a intregului min. Min. Mikó nu vre nici una nici alta, pentruca Hollán cá subordinatu ministrului se póte trage la cercetare pe cale disciplinaria prin min., ér' argumentele lui Tisza, le dice, ca suntu neesacte. Simonyi apara pe Tisza, fiinduca n'are incedere in procedur'a disciplinaria a min. Se se lucre pe facia si liberu si nime nu va invinuí; inse pana candu nu se face acésta **min. nu póte asteptá**, cá opiniunea publica se i fia mai favorítoria. Directiunea drumuriloru de feru, ce consta totu din straini, n'a facutu nimicu, decatu numai rele. Hollán se apara si se amana siedinti'a.

Siedinti'a din 28 se ocupa cu continuarea desbaterii hollaniane. Simonyi -si continua imputariile asupra min., cumca si candu facú concursele, ele numai cu 9—10 dile inaintea se faceau cunoscute, incatu nime nu putea se ié parte la concursu. Mai numera multe facute pe sub mana si dice, ca min. trebuie se locuésca cá intr'o locuintia de sticla, incatu tier'a intréga se i privésca si cea mai mica fapta. Tóta tier'a crede, ca abuserile la acestu min. suntu mari; apoi coruptiuniile nu se potu dovedí in dieta, ci la criminale, ca ele se facu pe sub mana si in fine dice, ca **increderea natiunei** in min. e sdruncinata. Primesce propunerea lui Tisza.

In siedinti'a din 29 Martiu, c. Andrassy, citandu nescé expresiuni dintr'unu art. din „Ellenör“, care spala cu lesia pe min., provóca o manifestare de indignare intre deákisti. Dupa acésta se mai vorbi in caus'a lui Hollán, inse maioritetea trecú preste ea la ordinea dilei si alegunduse una comisiune pentru cercetarea fonduriloru si fundatiuniloru, cari se administréza de ministeriu, in care se afla alesu si **Petru Michali**, apoi alta pentru cercetarea documenteloru universitatii, se inchide siedinti'a. —

In siedinti'a din 30 Martiu. Fr. Wächter dep. Brasiovului interpeléza pe intregu min. in caus'a drumului de feru orientale, dovedindu lini'a Brasiovu-Buzeu cá cea mai corespundiatória si intréba, ca unde se va legá cu calea Romaniei; si déca e adeveru, ca acésta impreunare ar' fi decisa pe la Uituzu; are regimulu de cugetu a midiuloel regimulu Romaniei, cá monarchi'a austro-unguresca pe langa totu respectulu dinaintea drepturiloru unui statu vecinu se nu conceda a fi trasa la primirea unui faptu complinitu, care sta in cea mai contrasta contradicere cu interesele tieriei nóstre. Adica Wächter vré, cá Romani'a se decida ce vré diet'a Ungariei. Inse tocma cetimiu in „Inf. buc.“, ca s'a propusu si in Bucuresci tocma in 19/31 Martiu unu proiectu respectivu de lege pentru unirea liniei romane cu lini'a austro-unguresca si inca **in Olteni'a**, adica póte ca la Turnu-Rosiu, ori la pasulu Vulcanu, ori la Verciorov'a, ca drumulu Brasiovului nu bate in Olteni'a. Ardet Ucalegon. — Szirmay si br. Perényi interpeléza pe min. de culte, déca voiesce se inlocuésca inspectorii scolari cu alti barbati, cari **sciu limb'a** poporului? — Se primesce proiectulu despre prelungirea indemnitatii min. Lónyai sanctionatu. Se primesce o suma de 80.000 fl. pentru infintiarea curtii de comptabilitate de statu. Proiectulu lui Sirmay despre stergerea vamiloru de drumu si la poduri in Transilvani'a se respinge. —

Vien'a 31 Martiu. Sôrtea rësolutiunei galitiiane in comitetulu de adresa. Cine si-a adusu aminte, cumca rësolutiunea galitiiana, acestu actu importantu si afundu taiatoriu pentru viitor'a constelatiune politica a Cislaitaniei, -si va avé unu finitu atatu de nefastu, considerandu chiaru interesele bine intielese ale partitei decembriste domnitórie. Astadi sôrtea rësolutiunei este decisa. Dupa doue luni de desbateri nefructifere, comitetulu de adresa se intruní alalta eri, pentru ultim'a óra, a dá unu votu decisivu in acést'a cestiune delicata. Nu voiu se ve enumeru oratorii, cari s'au destinsu prin ultimulu „cantu de lebeda“ in acést'a siedintia fôrte furtunósa, ba turbulentu, nu voiu se amintescu nemicu despre oratiunile sofisticate, cari in decursulu desbaterei acestei cestiuni ne-au insuflatu grétia, nu scrupulositatea, cu care se au procesu in rësolvirea acestui actu; ceea ce inse nu potemu retacé este a constata neconsecinti'a enorma si imprudinti'a de statu, care cu dreptu se póte imputá comitetului. Dvóstre sciti, din cele premerse, cumca in desbaterea speciale a celor 8 puncte cuprinse in rësolutiune, comitetulu a primitu unele, altele numai atunci, déca Galiti'a va dá garantiile de lipsa pentru concesionile facunde etc.; acum inse, in siedinti'a memorata, a venitu lucrulu pana la atat'a, a nu concede nemicu. Dintre mai multe emendamente, comitetulu a primitu cu 9 voturi contra 6 urmatoriulu emendamentu alu lui Schindler:

„De órace una amplificare a autonomiei regatelor si tierilor póte avé locu numai pre langa intarirea ecuiforma a potestatii centrale si acést'a se póte ajunge numai pre calea unei reforme corespundietórie a alegerei in senatulu imperiale, de aceea, inainte de a se intemplá acést'a, nu se potu admite schimbarile in constitutiunea imperiului propuse de cav. Dr. Grocholsky si soci, si se trece la **ordinea dílei.**“

Priminduse acestu emendamentu, precum amu disu, atunci cav. Grocholsky mai adresá unele cuvinte, care merita se le citezu, pentrucu sunt ponderóse: „Mi esprimu intim'a mea conviugere, ca dupace dvóstra a-ti acceptatu odata unele puncte din rësolutiune, cu tóte aceste dupa una discussiune de doue luni refusatú intrég'a rësolutiune — **prin acést'a a-ti gatatu cu sistemulu de guvernare de astadi.** Me rogu se luati acést'a dechiaratiune la protocolu.“

(Din caus'a strimtoriei colóneloru vomu continua; acum se scimu, ca deputatii 42 au parasitu senatulu, din caus'a, ca nu se concede amplificarea, largirea autonomiei tierilor.) —

Cronica esterna.

In Franci'a ministrulu Ollivier presentá in 28 Martiu proiectulu de senatu-consultu, care da senatului o parte de putere legislativa si i detrage puterea constituitória, cá senatulu se fia a dóu'a camera, midiulocitória între suveranu si natiune. Budgetulu remane privilegiu alu corpului legislativu. Nou'a constitutiune ce se va stabili se va puté schimbá numai prin plebiscitu, si sufragiulu universalu va fi bazea regimului de a multumí si aristocrati'a si democrati'a. —

In Florenti'a ministrulu de externe Visconti Venozza dechjará in camera, ca lasa conciliului tóta libertatea de discussiune, respectandu libertatea conscientiei, fiinduca legile presente sunt de ajunsu pentru a apara institutiunile nationale. N'are regimulu se apere nici unu concordatu, ca tiene de principiu a desparti beserie'a de catra statu. —

In Rom'a Strossmayer ep. aparandu din catedr'a pe Guizot si Leibnitz o pati cá si Dr. Haynald, ca i se luá cuventulu, facunduse unu sgomotu si in aul'a conciliului din partea servitorilor, din cari unii strigau se traiésca infalibilitatea, altii: diosu cu infalibilitatea! Cu esirea episcopilor se domoli strigatul. —

Varietati.

— (Numerulu diurnaleloru cu populatiunea.) Numerulu diurnaleloru atatu politice

catu si sciintifice si artistice, este o proba din cele mai invederate despre starea de cultura a unei natii. Din acestu punctu de vedere, éta care este numerulu diurnaleloru in principalele staturi din Europ'a, dupa D. Hatin:

Populatiunea, diurnale.			
Franci'a	37,000.000	1640	unu diurn. pentru 23.000 locuit.
Angli'a	28,000.000	1260	— 23.000 —
Staturile-			
Unite	30,000.000	4000	— 7.000 —
Prusi'a	18,000.000	700	— 26.000 —
Itali'a	27,000.000	500	— 54.000 —
Austri'a	38,000.000	365	— 105.000 —
Helveti'a	2,500.000	300	— 8.000 —
Belgi'a	4,700.000	275	— 15.000 —
Holandia	3,500.000	225	— 16.000 —
Rusi'a	66,000.000	200	— 330.000 —
Spani'a	15,000.000	200	— 75.000 —
Svedi'a si			
Norveg.	5,200.000	150	— 36.000 —
Danemarc'a	2,000.000	100	— 20.000 —
Turci'a	37,000.000	100	— 370.000 —

Publicistulu francesu nu vorbesce despre noi. Admitendu cá midiulocia unu numeru de 30 diurnale pentru Romani'a si o populatiune de 4,500.000, ar' veni unu diurnalu pentru 150.000 de locuitori. Se marturisimu, ca suntemu inca inapoiati.

Este de observatu, ca staturile republicane, au mai multe diurnale in reportu cu populatiunea. Catu este de inapoiata puternic'a Rusia cu toti soldatii sei in reportu cu mic'a Elvetia! —

(Revist'a Sciintifica.)

In interesulu celor ce ar' voi se cunósca numerulu si numirea diurnaleloru din Romani'a, le publicamu mai la vale, cu aratare de loculu unde apare:

1. Adevverulu, Craiov'a.
2. Albin'a Pindului, Bucuresci.
3. Amiculu scólei, Ploiesci.
4. Anale tipografice, Bucuresci.
5. Briulu Rosiu, Galati.
6. Cancanurile septemanei, (ed. fr.) Bucuresci.
7. Column'a lui Traianu, Bucuresci.
8. Comun'a, Bacau.
9. Convorbiri literarie, Iasi.
10. Curierulu de Iasi.
11. Dambovit'a, Bucuresci.
12. Daraulu, Bucuresci.
13. Democrati'a, Ploiesci.
14. Drep-tatea, Iasi.
15. Eco Danubien (franc.) Bucuresci.
16. Eco Musical (ital. si rom.) Bucuresci.
17. Gazet'a germana de Bucuresci.
18. Gazet'a de Focsiani, Focsiani.
19. Gazet'a sateloru, Bucuresci.
20. Gazet'a medico-chirurgicale, Bucuresci.
21. Ghimpele, Bucuresci.
22. Guardistulu civilu, Galati.
23. Ha! ha!! ha!!!, Iasi.
24. Informatiunile bucurescene, Bucuresci.
25. Lyceulu, Buresci.
26. Mercantilulu, Craiov'a.
27. Monitoriulu oficialu, Bucuresci.
28. Monitoriulu oficialu (edit. franc.) Bucuresci.
29. Monitoriulu óstei, Bucuresci.
30. Opiniunea constitutionalu, Bucuresci.
31. Pressa, Bucuresci.
32. Revist'a sciintifica, Bucuresci.
33. Romanulu, Bucuresci.
34. Secolulu, Iasi.
35. Tiéra, Bucuresci.
36. Le Pays roumain, Bucuresci.
37. Telegrafu si Post'a, Bucuresci.
38. Trompet'a Carpatiloru, Bucuresci.
39. Typographulu Romanu, Bucuresci.

Adica 39 foi, din care 26 in Bucuresci, 5 in Iasi, 2 in Galati, 2 in Craiov'a, 2 in Ploiesci, 1 in Focsiani si 1 in Bacau. — (Typ. Rom.)

— A esitu de sub tipariu: „NOTIUNI DE ARBARICULTURA SI GRADINARIA practica, cu totu feliulu de figuri relative la altoire, imultire si dresarea pomiloru, de P. Alesandrescu, profsore la seminariulu din Bucuresci.

Se afla de vendiare la tóte librariile din capitala, precum si la autoru, cu rabatu cine iea mai multe. — Pretiulu 1 lei 35 bani. —

— De D. Bolintineanu: A esitu de sub tipariu si se afla de vendiare la d. Socecu librariulu:

1. Campulu si salonulu, poesii din tineretie, 20 de cóle. Volumulu 4 sfanti, pe charthia de tipariu, 8 sfanti pe charthia velina. 294 de bucati: barcarole, elegii, ode, idile, poeme.
2. Viéti'a reginei Egiptului Cleopatr'a, 1 leu n. volumulu.
3. Plangerile Romaniei; ode la patria, 80 de bani volumulu.
4. Viéti'a lui Traianu imperatulu, 2 sfanti volumulu.
5. Romani'a róba la austro-maghiari.
6. Nepasarea de relegiune, de patria si de drep-tate, 1 leu n. 50 bani. —

— Fói'a societatiei „ROMANISMULU“, redactata de o comisiune de cinci membrii si im-

preuna cu presedintele societatii, fói'a apare odata pe fiacare luna, in formatu 8-o mare si in marime de 40—50 cóle pe anu.

Abonamente se facu in Bucuresci la cancelari'a comisiunei de redactiune, strat'a Mogosióiei Nr. 81, la redactiunea acestui diurnu, si la librari'a H. C. Wartha, strat'a Lipscani etc. —

— A esitu de suptu tipariu si se afla de vendiare la librariie: „CATECHISMULU ECONOMIEI POLITICE“ de P. S. Aurelianu, profsore de economia rurale la scóla de agricultura si silvicultura, membru alu societatiei de economia politica din Parisu, cu adaugire de „Sciinti'a betranului Richard dupa Benjaminu Franklin. Pretiulu 1 leu nou.

Acést'a carte este absolutu neaparata pentru orice cetatianu, dela trépt'a cea mai de diosu a societatiei, pana la cea mai inalta. —

— CAS'A EDITORIA ITALIANA pentru tiparirea, vinderea si reslatirea opuriloru periodice si cartiloru folositórie a lui Blasiu Moretti in Turinu.

Stabilimentulu tipograficu aln editorulu Blasiu Moretti in Turinu, fiindu provediatu cu tóte necesariile, se afla in positiune de a ecsecutá cu prometia, esactitate si cu pretiu fôrte moderatu tóte lucrurile tipografice ce i se voru incredintiá (opuri literarie, diurnale periodice, opusculi in limb'a italiana, romana, germana, francesu anglesa, etc.), atatu pe contulu seu propriu, catu si sub conditiuni sociali cu autorii, editorii etc., afara de acestea registri si orice tipariri oficiali. Municipieloru, societatiiloru si caseloru de comerciulu li se acorda prolongirea timpului pentru platire. A se adresá dea-dreptulu la proprietariulu Blasiu Moretti in Turinu.

Epistolele si manuscriptele francate. Pretiulu se va solvi in monete, ori bancnote italiene ori francese. —

Publicatiunea

ministeriului finantieloru din Romani'a.

Pentru darea in antreprisa a charthiei necesaria diverseloru servitii ale ministeriului de finantie din Romani'a s'a publicatu licitatiunea in diu'a de 4 Aprile st. v., care are a se tiené la ministeriu, si spre sciinti'a inse si a dloru fabricanti de charthia din Transilvani'a, cari voru voi a se insarciná cu acést'a intreprindere, subsemuatulu publica despre acést'a, si prin diurnalele romane din acést'a localitate, cu invitatiune, ca despre cuantitate, formatu si conditiuni se póte luá informatii din „Monitoriulu oficialu“ alu statului Nr. 24 din anulu curentu.

Ministru finantieloru I. A. Cantacuzino.

Directoru domeniiloru G. Gavrilu.

Nr. 8840, 1870 Martiu 9/21. 3—3

A. Schwarze et Bartha,

plat'a Nr. 16,

recomenda cumparatoriloru (musteriiloru) sei si onoratului publicu

materie de primavéra

de cele mai nóue din laintru si din tieri straine, intr'o cuantitate avuta, pe alesu, cu pretiurile cele mai moderate.

Pentru pregatirea si efectuarea solida si cura-nda a totu feliulu de vesmente de specialitatea eroitoriei se va purta, cá si pana acuma, cea mai mare grigia. 2—6

CURSURILE

la bursa in 5 Aprile 1870 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 85½ cr. v. a.
Augsburg	—	—	120 „ 90 „
London	—	—	124 „ „
Imprumutulu nationalu	—	—	70 „ 10 „
Obligatiile metalice vechi de 5%	—	—	60 „ 40 „
Obligatiunile rurale ungare	—	—	78 „ 50 „
„ „ temesiane	—	—	77 „ 25 „
„ „ transilvane	—	—	75 „ 50 „
„ „ croato-slav	—	—	83 „ 50 „
Actiunile bancei	—	—	723 „ „
„ creditului	—	—	216 „ 50 „